

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari (jud.A.Motricală)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu.Cimpoi, I.Secrieru, A.Danilov)

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Oleg Sternioală
Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de avocatul Dudulica Liubomir în interesele recurenteiei Elena Sîrbu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Sîrbu împotriva Nataliei Raileanu (Chiriac) și Marcu Chiriac cu privire la declararea nulității testamentului,

împotriva încheierii din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 decembrie 2016 Elena Sîrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Raileanu (Chiriac) și Marcu Chiriac solicitând declararea nulității testamentului nr.13 din 21 martie 2005.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari s-a respins acțiunea ca fiind depusă tardiv.

La 19 decembrie 2017, Elena Sîrbu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 02 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Elena Sîrbu și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și a taxei de stat în sumă de 75 de lei, stabilindu-i un termen până la data de 20 martie 2018, ora 10.00. Apelantei i s-a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsul menționat în încheiere, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Elena Sîrbu, s-a remis în adresa apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 04 aprilie 2018, avocatul Dudulica Liubomir în interesele recurenteiei Elena Sîrbu a declarat recurs împotriva încheierii din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu emiterea unei noi decizii de remitere a cauzei în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

A menționat avocatul Dudulica Liubomir în interesele recurenteii Elena Sîrbu că la 20 martie 2018, ora 08.15, a participat la examinarea unei cauze civile în Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni. Din motivul ninsorii din dimineața zilei de 20 martie 2018, a fost în imposibilitatea de a se prezenta în cadrul ședinței instanței de apel la ora stabilită.

La fel, Elena Sîrbu nu s-a prezentat în cadrul ședinței de judecată deoarece este în etate și se deplasează cu dificultate.

Consideră că instanța de apel i-a îngrădit accesul liber la justiție recurenteii Sîrbu Elena și i-a lezat dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Dudulica Liubomir în interesele recurenteii Elena Sîrbu neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul reiterează prevederile art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, care stipulează oportunitatea acordării apelantului unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul reține că legislația în vigoare nu stabilește un termen expres pentru înlăturarea neajunsurilor, dar se presupune a fi un termen rezonabil și suficient pentru apelant pentru a efectua anumite acțiuni procesuale prealabil desfășurării ședinței de examinare a cererii de apel.

Astfel, materialele pricinii atestă că prin încheierea din 02 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Elena Sîrbu și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și a taxei de stat în sumă de 75 de lei, stabilindu-i un termen până la data de 20 martie 2018, ora 10.00.

Prin încheierea din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Elena Sîrbu, s-a remis în adresa apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate.

Colegiul menționează că temei pentru care nu a fost dat curs cererii de apel a constituit necesitatea depunerii apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în sumă de 75 de lei.

Totodată, Colegiul relevă că copia încheierii din 02 februarie 2018 a fost expediată în adresa apelantei, Sîrbu Elena și avocatului Dudulica Liubomir de către instanța de apel și recepționată la 15, 16 februarie 2018, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul de recepție (f.d.126-127).

Prin urmare, Colegiul afirmă că apelanta/recurenta avea obligația legală de a executa acțiunea procesuală de depunere a cererii de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în instanța de apel începînd de la 02 februarie 2018 până la data de 20 martie 2018. Mai mult ca atît, avocatul Liubomir Dudulica în interesele apelantei Sîrbu Elena depunînd cerere de apel nemotivată la 12 decembrie 2017, a avut la dispoziție un termen rezonabil pentru a întocmi cerere de apel motivată.

Distinct de cele constatate, urmează a fi respins argumentul avocatului Dudulica Liubomir în interesele recurentei Elena Sîrbu precum că la 20 martie 2018, din cauza ninsorii, a fost în imposibilitatea de a se prezenta în cadrul ședinței instanței de apel la ora stabilită, ca fiind unul declarativ.

Or, avocatul Dudulica Liubomir în interesele recurentei Elena Sîrbu depunînd cerere de apel nemotivată la 12 decembrie 2017, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de acesta.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degreveză de îndeplinirea obligației procedurale.

Astfel, dat fiind că apelanta/recurenta Elena Sîrbu nu a lichidat în termen neajunsurile indicate în încheierea din 02 februarie 2018, în baza art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, prin încheierea din 20 martie 2018, instanța de apel a restituit apelantei cererea de apel.

În cauza Weissman și alții versus România (nr. 63945/00 din 24 mai 2006), CtEDO a indicat că statele urmează să respecte un just echilibru între interesul de a promova o bună administrare a justiției și pe de altă parte interesul reclamantilor de a prezenta argumentele lor în fața tribunalelor naționale.

Astfel, Colegiul remarcă că fiind indubitabilă obligația apelantei/recurentei Elena Sîrbu cât și a avocatului acesteia Liubomir Dudulica de a întocmi apelul în conformitate cu cerințele Legii, aceasta este necesară într-o societate democratică și urmărește scopul unei bune administrări a justiției în stat, iar cerințele impuse apelantei prin încheierea din 02 februarie 2018 nefiind disproporționate în raport cu acest scop.

Conform art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă, iar art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează că părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste

drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În conformitate cu art. 10 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Colegiul consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nici o parte.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelantă/recurentă a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către avocatul Dudulica Liubomir în interesele recurenteii Elena Sîrbu nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Dudulica Liubomir în interesele recurenteii Elena Sîrbu cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Dudulica Liubomir în interesele recurenteii Elena Sîrbu.

Se menține încheierea din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Sîrbu împotriva Nataliei Raileanu (Chiriac) și Marcu Chiriac cu privire la declararea nulității testamentului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Oleg Sternioală

Judecători

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru